

İmanın "Zaruriyat-ı diniyeyi tafsilen ve zaruriyatın gayrısını icmalen tasdik etmekten hasıl olan bir nur" olmasını izah eder misiniz?

"İman, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmin tebliğ ettiği zaruriyat-ı diniyeyi tafsilen ve zaruriyatın gayrısını icmalen tasdik etmekten hasıl olan bir nurdur."(1)

Dinin zaruri ve gayri zaruri olmak üzere iki türlü meselesi vardır. **Dinin zaruri meseleleri**, ayet ve hadislerce açık ve net bir şekilde ifade edilmiş hakikatleridir. Mesela, **iman ve İslam'ın şartları**, dinin zaruri kapsamına girerler ki, bu şartları tafsilli bir şekilde kalp ile tasdik, dil ile ikrar etmek gerekir. Burada tafsilden maksat, ayet ve hadislerce açık ve net bir şekilde ortaya konulmuş meseleleri bir bütün olarak ve ayırım yapmaksızın hepsini kalben tasdik etmek anlamındadır.

Dinin zaruri olmayan meseleleri ise, ayet ve hadislerin işari ve remzi manaları olup herkes tarafından görülüp bilinmesinin mümkün olmadığı ince manalardır. Bu manaların anlaşılması ilimde derinlik ve kabiliyet ister. İnsanların ekserisi avam olduğundan ve ilimde derinlik bulunmamasından dolayı, bu gibi ince manaları tafsilli ve detayı ile bilmek mecburiyetinde değillerdir. Bu yüzden dinin zaruri olmayan konularını tek tek detayı ile değil, toplam ve icmali olarak kabul etmek gerekir.

Şayet dinin zaruri olmayan konularını tafsili ile kabul etmek iman için zorunlu bir durum olsa idi, insanların ekserisi buna güç yetiremezdi. Bu yüzden **dinin zaruri kısmına tafsilli, zaruri olmayan kısmına da icmali olarak tasdik edilmesi gerekiyor.**

Mesela, Kur'an'da genişçe anlatıldığından Nuh tufanı olayı dinin zaruri kısmıdır. Bu olayı tasdik etmek iman gereğidir, ama bu tufanın bütün dünyada mı yoksa bir bölgede mi olduğu konusu zaruri olmayan kısmıdır. Bunu bilmemek imana zarar vermez ya da tafsili ile iman etmek iman gereği değildir.

Allah'ın isim ve sıfatları dinin zaruri konusudur, ama sıfatların Allah'ın zatı ile münasebeti dinin zaruri olmayan icmali bir konusudur. Ama dinin zaruri olmayan konularını da inceler ve tafsilatı ile tasdik edersek, bu iman kemalini ziyadeleştirir.

(1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Suresi, 3. Ayetin Tefsiri](#).